

Teologia trynitarna w dobie nauki

ks. dr hab. Robert Woźniak

Teologia trynitarna i naukowa wizja świata nie wykluczają się wzajemnie. Co więcej, wygląda również na to, że mogą stawać się dla siebie subsydiarne. W takim stwierdzeniu nie chodzi przede wszystkim o fakt wynikający wprost z formalnego rozdzielenia i demarkacji metodologicznej, lecz o wykazanie możliwości owocnej współpracy między chrześcijańską wizją Boga i obrazem świata, który jest owocem wyspecjalizowanego podejścia naukowego. Z jednej strony nauka dostarcza nieustannie nowych modeli teologii trynitarniej, ta zaś, z drugiej, może stanowić ciekawą perspektywę pozwalającą na teologiczne usprawiedliwienie nauki. U fundamentu takiej wzajemności odkrywamy stare przekonanie o związku jaki istnieje między światem i Bogiem.

Trójca Święta a ewolucja – ujęcie Denisa Edwardsa

ks. dr Tomasz Maziarka

Ewolucyjny obraz świata, jaki kreśli przed nami współczesna nauka, posiada charakter istic relacyjny – rzeczy powstają i istnieją dzięki relacjom. Denis Edwards – katolicki teolog żywo zaangażowany w dialog między nauką a religią – szuka wyjaśnienia takiego stanu rzeczy w teologicznej prawdzie, iż Bóg – fundament całej rzeczywistości – jest w swej istocie relacją osób: Ojca, Syna i Ducha św. W ujęciu Edwardsa, ewolucja wszechświata jest samowyznaczeniem się Trójcy Świętej, poprzez które Osoby-w-Relacji tworzą wewnątrz Boskiego życia ‘przestrzeń’ na to, co nie jest Bogiem. Jaka jest relacja Boga do świata i jak Bóg działa w świecie? Jak rozumieć ciemną stronę ewolucji, związaną z cierpieniem i śmiercią? Jak rozumieć grzech pierworodny w kontekście ewolucyjnej historii człowieka? Referat stanowi m.in. próbę przedstawienia odpowiedzi na postawione pytania.

Semiotyczny model Trójcy Świętej w świetle instrumentarium pojęciowego Charlesa Sandersa Peirce’a

ks. dr Adam Kłós

Wyrażenie tajemnicy jedności, a zarazem troistości Boga, w kategoriach substancjalnych, jak wykazały toczące się na przestrzeni pierwszych wieków chrześcijaństwa spory, może okazać się bardzo problematyczne. Napięcie to odczuwalne jest do dnia dzisiejszego, co skłania do poszukiwania nowych narzędzi intelektualnych zdolnych udźwignąć tę największą tajemnicę wiary. Jedną z propozycji alternatywnego instrumentarium jest semiotyka Charlesa Sandersa Peirce’a, przyjmująca istnienie trzech kategorii: „Pierwszego”, „Drugiego” i „Trzeciego.” Wyrażony w tym języku semiotyczny model Trójcy Świętej zdaje się nie dopuszczać wielu błędnych interpretacji i lepiej opisywać wzajemny dynamizm oddziaływań Osób Boskich. Absolutna potencjalność „Pierwszego” koresponduje z Bogiem Ojcem, Stwórcą wszystkiego; „Drugie” ujmowane w kategoriach inności i odrębności wyraża zrodzonego Syna; a „Trzecie” jako mediacja, połączenie i miłość jest fundamentalną charakterystyką Ducha Świętego. Wpisana w semiozę nierozdzielność wspomnianych wyżej kategorii, która jednocześnie nie pociąga za sobą utraty ich tożsamości, pozwala lepiej dookreślić trójjedność Boga, a wyrażenie tajemnicy Trójcy Świętej w kategoriach pragmatycyzmu otwiera dodatkowo nowe możliwości interpretacyjne.